

PETR FIALA
ministr školství, mládeže a tělovýchovy

V Praze dne 8. března 2013
Č. j.: MŠMT- 9505/2013-K4

Vážený pane poslanče,

reaguji na Vaši písemnou interpelaci ze dne 14. února 2013, č. j. PS2013/001749, ve věci krize praktických škol a v této souvislosti Vám sděluji následující.

Předně mi dovoluji upřesnit časovou a věcnou souvislost Vámi popsaných dějů. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení v letech 2011–2015 byla vypracována Agenturou pro sociální začleňování, což je jeden z odborů Sekce pro lidská práva při Úřadu vlády České republiky, a jako vládní dokument byla schválena v roce 2011. Aktualizovaný akční plán k výkonu rozsudku D. H. a ostatní proti České republice, jehož navrhovaná opatření by se měla odrazit i v legislativních změnách školského zákona, byl Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy připraven loni na podzim. Tento materiál je, jak už z názvu vyplývá, především reakcí na zesílený tlak Výboru ministrů Rady Evropy i konkrétních evropských států na implementaci rozsudku Evropského soudu pro lidská práva z roku 2007. Ten již před šesti lety rozhodl v cause D. H., že systém zařazování žáků mimo hlavní vzdělávací proud v České republice, ačkoli používá etnicky neutrální stanoviska, způsobuje diskriminaci Romů v přístupu ke vzdělání, čímž odporuje Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy se domnívá, že některé schválené záměry Strategie boje proti sociálnímu vyloučení nejsou v našich podmínkách a ekonomické situaci realizovatelné, a proto bude v nejbližší době se zmocněnkyní vlády pro lidská práva Mgr. Monikou Šimůnkovou projednávat úpravy tohoto vládního dokumentu. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy současně připravilo revizi úkolů vyplývajících pro oblast školství z této Strategie tak, aby více odpovídaly uvedenému Akčnímu plánu k výkonu rozsudku D. H. a ostatní proti České republice.

Cílem Akčního plánu tedy rozhodně není úplná inkluze žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu, tedy de facto plošné zrušení praktického a speciálního školství. Smyslem opatření je naopak zajištění rovného přístupu ke vzdělání všem dětem tak, jak ho garantuje Ústava ČR i školské zákony. Konkrétně navrhujeme zavést takové úpravy, které efektivním způsobem zabrání jakýmkoliv cestám možné segregace a umožní přísnější kontrolu a metodické vedení na všech stupních poradenského, rozhodovacího a výkonného procesu. Současně je nutné základní školy posilovat, aby byly schopny reagovat na všechny speciální vzdělávací potřeby dítěte v běžné třídě. V této souvislosti je zároveň třeba připomenout, že způsob naplnění Akčního plánu spočívá zejména v předložení návrhů změn zákonných a podzákonných norem. Ty budou

předmětem řady diskusí a připomínkových řízení. Účinnost celého souboru opatření bude vázána až na projednání novely školského zákona ve standardním legislativním procesu.

Nyní konkrétně k Vaším dotazům:

Ad 1) Žádné z uvedených opatření nemůže zabránit tomu, aby děti s lehkým mentálním postižením nebyly zařazovány do základních škol praktických. Mají pouze zamezit možnému zneužívání speciálního školství k segregaci romských žáků. Pokud by se základní školy praktické ocitly bez žáků, znamenalo by to, že v populaci již nejsou děti s touto diagnózou. To by jistě byla skvělá zpráva, ale není pravděpodobná.

Ad 2) Prioritou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy rozhodně není a nebylo rušení systému speciálního vzdělávání. Společným cílem opatření uvedených v Akčním plánu je snižování počtu romských žáků v základních školách praktických. Z hlediska diagnostiky se často jedná o tzv. „hraniční děti“, které mohou být zařazeny do běžných základních škol. S posílením částečné inkluze nepochybně vzroste poptávka po speciálních pedagogích i v rámci těchto škol. Přípravovaná změna § 16 školského zákona předpokládá zavedení podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, na něž bude navázána i úprava pravidel financování vzdělávání těchto žáků.

Ad 3) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pořádalo ve středu 13. února tohoto roku první jednání Stálého fóra nevládních neziskových organizací k otázce rovných příležitostí ve vzdělávání, kde byly přestaveny zamýšlené úpravy § 16 školského zákona a témata pro novelizaci vyhlášek č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011Sb., a č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění vyhlášky č. 147/2011 Sb. Do Stálého fóra, jehož cílem je poskytnout prostor pro vzájemnou komunikaci mezi nevládními organizacemi a zástupci státní správy a samosprávy a potřebnou zpětnou vazbu k připravovaným záměrům resortu školství, byla pozvána Asociace speciálních pedagogů, konkrétního jednání se zúčastnil předseda Asociace PaedDr. Jiří Pilař.

Vážený pane poslanče, kroky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v této věci plynou z přesvědčení, že je nezbytné vytvořit dostatečné záruky, že vzdělávací systém bude poskytovat rovné šance a že nikdo nebude ve vzdělávání znevýhodněn z důvodu sociálního a kulturního zázemí nebo dokonce etnického původu. Je to zapotřebí nejen kvůli dodržení ústavních a právních principů a mezinárodních závazků, ale také proto, že nespravedlivá selekce ve vzdělávání je podle všech mezinárodních zkušeností dlouhodobě velmi nákladná záležitost vedoucí k plýtvání s lidským potenciálem, a tím podlamující konkurenceschopnost země.

S pozdravem

Vážený pan
Ivan Ohlídal
poslanec
Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR
Sněmovní 4
118 26 Praha 1